

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 499/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Štefekom, Škultétyho 1, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Tpo/42/2024 z 13. júna 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4Tpo/42/2024 z 13. júna 2024. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby krajskému súdu prikázal prepustiť ho z väzby. Sťažovateľ si zároveň uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 070,94 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

Vyšetrovateľ Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru začal 6. novembra 2023 trestné stíhanie vo veci obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, 4 písm. b), c), ods. 6 písm. a), b), d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Následne 20. februára 2024 bol sťažovateľ zadržaný pri domovej prehliadke svojho bytu v Bratislave a 21. februára 2024 vyšetrovateľ vzniesol obvinenie celkovo 13 osobám vrátane sťažovateľa, a to vo veci nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov

a prekurzorov a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, 4 písm. b), c), ods. 6 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), i), j) Trestného zákona. Sťažovateľ ešte v rovnaký deň v zápisnici o svojom výsluchu podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ktorú jeho obhajca písomne odôvodnil 27. februára 2024. Dňa 22. februára 2024 podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave návrh na vzatie 12 obvinených vrátane sťažovateľa do väzby. O tomto návrhu rozhodol sudca pre prípravné konanie Mestského súdu Bratislava I uznesením sp. zn. 26Tp/22/2024 z 24. februára 2024 tak, že návrhu prokurátora nevyhovel a obvinených ponechal na slobode. Proti tomuto rozhodnutiu podal prokurátor krajskej prokuratúry sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4Tpo/1001/2024 z 1. marca 2024 tak, že napadnuté uznesenie zrušil vo vzťahu k 10 obvineným vrátane sťažovateľa a tieto osoby vzal do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Neskôr 29. apríla 2024 podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu návrh na prerušenie trestného stíhania a súčasne návrh na prepustenie z väzby na slobodu. Sudkyňa pre prípravné konanie prvostupňového súdu jeho žiadosť o prepustenie uznesením sp. zn. 7Tp/50/2024 z 15. mája 2024 zamietla. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu 20. mája 2024 sťažnosť. Túto sťažnosť zamietol krajský súd napadnutým uznesením. Sťažovateľ ešte doplnil, že prokurátor krajskej prokuratúry 10. júna 2024 zamietol jeho sťažnosť proti vzneseniu obvinenia a sťažovateľ následne 11. júla 2024 podal návrh na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na postup podľa § 363 Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ napadol svojou ústavnou sťažnosťou iba napadnuté uznesenie krajského súdu, no vo svojej ústavnej sťažnosti polemizuje s viacerými rozhodnutiami, resp. podaniami v príslušnom trestnom konaní, či už ide o pôvodný návrh prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby, sťažnosť prokurátora proti nevzatiu sťažovateľa do väzby, následné rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby a tiež rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým nevyhovel jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

4. K napadnutému uzneseniu sťažovateľ uviedol, že materiálne podmienky väzby sťažnostný súd znova vyvodil z výpovedí svedkov, ktorí si mali od sťažovateľa kúpiť drogy. Vyčíta mu ale, že sa už nevyjadril k jeho námietke, že podľa výroku uznesenia o vznesení obvinenia nie je sťažovateľ stíhaný pre osobný predaj drog akejkoľvek osobe v rámci najnižšej vrstvy organizovanej skupiny, ale mal zabezpečovať veci týkajúce sa drogovej činnosti v rámci distribúcie omamných a psychotropných látok nižším členom skupiny. Sťažovateľ teda namietal, že odôvodnenie jeho väzby malo byť založené na výpovediach, ktoré ale nedokazujú skutok, pre ktorý je stíhaný.

5. Okrem toho nosnou námietkou sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti je, že všetky výpovede svedkov, ktorí si mali od sťažovateľa kúpiť drogy, sú nezákonné, a preto je nezákonné aj napadnuté uznesenie krajského súdu. Sťažovateľ tento svoj argument oprel o smernicu Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2016/19198 z 26. októbra 2016, ktorá je uvedená pod č. 17 v prílohe Trestného poriadku, ktorá obsahuje zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie. Sťažovateľ neodkázal na samotné znenie príslušných ustanovení Trestného poriadku, v rámci ktorých bola prevzatá táto smernica, ale odkázal priamo na bod 10 smernice, ktorý si vysvetlil tak, že výsluch

svedkov, ktorí si mali od sťažovateľa kúpiť drogy, mal byť v momente, keď sa priznali ku kúpe drogy, ihneď prerušený (zrejme ešte pred tým, ako uviedli, že si ich kúpili od sťažovateľa, pozn.) a mohol pokračovať až po tom, čo by boli tieto osoby – svedkovia informovaní, že sa stávajú podozrivými, resp. obvinenými zo spáchania trestného činu neoprávneného prechovávanía omamnej látky a psychotropnej látky podľa § 171 Trestného zákona a majú právo odmietnuť vypovedať. Sťažovateľ tvrdí, že ani jeden z týchto svedkov nebol zákonne poučený, že má právo nevypovedať, a ani jeden výsluch nebol prerušený, aby si svedok zabezpečil právnu pomoc obhajcu. Navyše prokurátor nezačal proti žiadnemu z týchto svedkov trestné stíhanie, čím podľa sťažovateľa porušuje zákon a *de facto* týmto svedkom udelil individuálnu amnestiu.

6. Vzhľadom na už uvedené okolnosti sťažovateľ dospel k záveru, že orgány činné v trestnom konaní v jeho trestnej veci ignorujú základné zásady trestného konania, a teda nekonajú ani s osobitnou starostlivosťou, ako to vyžaduje judikatúra ústavného súdu. Tieto pochybenia nenapravil ani krajský súd, a tým mal porušiť sťažovateľom označené články ústavy a dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu a práva na slobodu a bezpečnosť [čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru] a jeho práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

10. Aj z už uvedeného je zrejмый rozdiel medzi čl. 5 a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zdôrazňuje, že tento článok je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľný v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza aj z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru.

11. V rámci rozhodovania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru (ktorých porušenie sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal, pozn.). Inými slovami, pri väzobných konaniach vníma ústavný súd právo na spravodlivý proces ako súčasť práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 dohovoru a v prípade zistenia porušenia práva na spravodlivý proces v takomto konaní pristúpi k vysloveniu jeho porušenia prostredníctvom čl. 5 dohovoru. Sťažovateľom označený čl. 6 ods. 1 dohovoru sa teda vecne nevzťahuje na okolnosti sťažovateľovho väzobného stíhania.

12. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (m. m. II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (m. m. III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011).

13. Kasačnú intervenciu ústavného súdu by mohli vyprovokovať také prípadné rozhodnutia a postupy všeobecných súdov v rámci rozhodovania o väzbe, ktoré by v určitom štádiu trestného konania predstavovali zjavný omyl či exces pri posudzovaní formálnych a materiálnych podmienok väzby, prípadne by boli iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 299/2022).

14. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti spochybňoval dôvodnosť samotného trestného stíhania proti nemu, teda že neexistujú ani len materiálne dôvody jeho väzby. V prvom rade preto, lebo odôvodnenie jeho väzby malo byť založené na výpovediach, ktoré ale podľa neho nedokazujú skutok, pre ktorý je stíhaný. Ústavný súd sa ale nestotožňuje s pohľadom sťažovateľa, ktorý tvrdil, že krajský súd v napadnutom uznesení nezareagoval na túto jeho námietku. Krajský súd zdôraznil (na strane 12 napadnutého uznesenia), že poznatky a zadokumentované skutočnosti sa posudzujú s ohľadom na dané štádium trestného stíhania obvinených, pričom tieto budú musieť byť predmetom preverovania a ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom vyšetrovaní. Z hľadiska existencie dôvodného podozrenia sa teda tieto skutočnosti posudzujú v miere zodpovedajúcej

konkrétne štádiu trestného stíhania, v ktorom sa krajský súd nemôže zaoberať otázkou viny alebo neviny obvinených a rovnako nie je oprávnený dávať orgánom činným v trestnom konaní záväzné pokyny, k akým záverom majú dospieť pri hodnotení jednotlivých dôkazov. Krajský súd konštatoval, že posudzovanie materiálneho základu väzby sa pohybuje v rovine „podozrenia“, a teda na splnenie tejto väzobnej podmienky postačuje existencia dostatočne odôvodnenej pravdepodobnosti, že obvinené osoby sa dopustili alebo mohli dopustiť trestnej činnosti uvedenej v uznesení o vznesení obvinenia, resp. sa jej mohli dopustiť v takom rozsahu, pre ktorý je možné považovať trestné stíhanie za opodstatnené. Inak povedané, aj v danom štádiu konania v súvislosti s rozhodovaním o väzbe sťažovateľa krajskému súdu neprislúchalo hodnotiť dosiaľ zabezpečené dôkazy v miere vyžadovanej pre neskoršie štádiá trestného stíhania a už vôbec nie v miere významnej pre posúdenie otázky viny. V tomto smere postačovalo dostatočne odôvodnené podozrenie, ktorého základ vychádza z existencie takých dosiaľ zistených skutočností, ktoré odôvodňujú záver, že skutok (z hľadiska jeho podstaty), pre ktorý sú obvinení stíhaní, bol spáchaný, má znaky konkrétneho trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal aj sťažovateľ. Krajský súd s ohľadom na relatívne krátke časové obdobie odkázal aj na svoje predošlé rozhodnutie (sp. zn. 4Tpo/1001/2024 z 1. marca 2024, ktorým zobral do väzby okrem iných aj sťažovateľa), v ktorom tiež zdôraznil (na strane 20), že s ohľadom na jednotlivé výpovede konkrétnych osôb a z nich vyplývajúce skutočnosti aj s ohľadom na obdobie, počas ktorého sa mal sťažovateľ dopúšťať trestnej činnosti, nemožno predmetné trestné stíhanie proti nemu považovať za neopodstatnené. Z už uvedených záverov krajského súdu vyplýva, že podozrenie proti sťažovateľovi týkajúce sa predmetnej drogovej činnosti aj v spojitosti s jeho spoluobvinenými bolo dostatočne podložené, a to práve s ohľadom na skutok, za ktorý bol stíhaný. Ústavný súd v tomto kontexte nesúhlasí s myšlienkovou konštrukciou sťažovateľa, ktorú implicitne prezentoval vo svojej ústavnej sťažnosti, že činnosť pre údajnú organizovanú skupinu na rôznych úrovniach riadenia mala predstavovať rozličné skutky z trestnoprávneho hľadiska. Z uvedených dôvodov nemohol ústavný súd odobriť názor, že odôvodnenie jeho väzby malo byť založené na výpovediach, ktoré ale nedokazujú skutok, pre ktorý je stíhaný, a ani ten, že by sa krajský súd v napadnutom uznesení nezaoberal touto námietkou sťažovateľa.

15. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

16. K druhej argumentačnej línii sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti, a to že výpovede svedkov, na ktorých súdy založili súdy materiálnu podmienku jeho väzby sú nezákonné, ústavný súd musel konštatovať, že sťažovateľ ju prvýkrát vzniesol až vo svojej ústavnej sťažnosti. V odôvodnení sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu prvostupňového súdu sp. zn. 7Tp/50/2024 z 15. mája 2024

v časti B nie je ani zmienka o potenciálnych nezákonných výpovediach s poukazom na príslušnú smernicu upravujúcu práva obvinených a podozrivých osôb, a preto sa k nej pochopiteľne nemohol krajský súd v napadnutom uznesení žiadnym spôsobom vyjadriť. Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že predmetom ústavnej sťažnosti sťažovateľa sú namietané porušenia sťažovateľom uvedených článkov ústavy a dohovoru práve vo vzťahu napadnutému uzneseniu krajského súdu, a preto sa ústavný súd bližšie nezaoberal ani ďalšími sťažovateľovými výhradami, ktoré v rámci opisu skutkového stavu vo svojej ústavnej sťažnosti vznášal k podaniam dozorujúceho prokurátora, resp. rozhodnutiam, ktoré v konečnom dôsledku nenapadol svojou ústavnou sťažnosťou.

17. K sťažovateľovej námietke, ktorú vzniesol prvýkrát až vo svojej ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní až v konaní pred ústavným súdom námietku, ktorú mohol efektívne uplatniť a neuplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd ju odmietne ako neprípustnú (m. m. III. ÚS 149/04, III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, II. ÚS 30/09). Pri rozhodovaní všeobecného súdu v konaní, ktorého je sťažovateľ účastníkom, totiž sťažovateľ nemôže len pasívne vyčkávať na rozhodnutie a v prípade, ak je preňho nepriaznivé, napadnúť ho ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ale v záujme ochrany svojich práv sa má snažiť ovplyvniť všeobecný súd svojou argumentáciou ešte pred jeho rozhodnutím. Ústavný súd následne v konaní o ústavnej sťažnosti hodnotí, či sa práve všeobecný súd vysporiadal s takýmito námietkami ústavne-konformným spôsobom s ohľadom na namietané porušenie konkrétnych základných práv.

18. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, keďže pri predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označených článkov ústavy a dohovoru, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol čiastočne podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú a čiastočne podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu